

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudkyně zpravodajky Mgr. Sylvy Šiškeové a soudkyně JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **nezl. V. Š.**, zastoupeného Mgr. Veronikou Šebo, LL.M., advokátkou, se sídlem Bělehradská 1094/4, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2019, č. j. MPSV-2019/17396-917, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 13. 2. 2020, č. j. 16 Ad 35/2019 – 96

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce – krajské pobočky v Liberci ze dne 4. 12. 2018, č. j. 14167/2018/SEM, o zastavení výplaty příspěvku na péči ode dne 1. 10. 2018, a napadené rozhodnutí potvrdil. Výplata příspěvku na péči byla žalobci zastavena v souladu s § 14a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, neboť byl ode dne 26. 9. 2018 přijat do ústavní péče zdravotnického zařízení LILA Domov pro postižené děti Otnice, p. o. (dále jen „zařízení LILA“) a v měsíci říjnu 2018 tam pobýval celý kalendářní měsíc.

[2] Proti rozhodnutí brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Plzni, který ji zamítl. Krajský soud uvedl, že pokud je žalobci poskytována dlouhodobá lůžková péče ve zdravotnickém zařízení a během této doby žalobce pobývá dočasně, v řádu hodin či dnů, u své rodiny a vrací se zpět do zdravotnického zařízení, přičemž potřeba dlouhodobé lůžkové péče stále trvá, nejedná se o ukončení a nové zahájení hospitalizace. Zastavení výplaty příspěvku na péči je pak zcela v souladu se zákonem i s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 3 Ads 145/2011 – 54.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] V kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Nezákonnost spatřuje v nesprávném posouzení právní otázky, zda je tzv. „propuštění na propustku“ hospitalizací či nikoliv. Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 145/2011 – 54 nelze na souzenou věc aplikovat, protože byl překonán definicí pojmu „hospitalizace“ v § 3 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Pokud je stěžovatel v domácí péči, není mu poskytována lůžková péče a není tedy hospitalizován, a to bez ohledu na to, jak se s tímto krátkodobým pobytem administrativně vypořádá zdravotnické zařízení. Zdůraznil, že při posouzení této otázky má být v souladu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte zohledněn i zájem dítěte.

[4] Rozhodnutí žalovaného je podle stěžovatele nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť se žalovaný nevypořádal se všemi odvolacími námitkami stěžovatele.

[5] Rozsudek je nepřezkoumatelný z důvodu tvrzení krajského soudu, že potřeba dlouhodobé lůžkové péče u stěžovatele stále trvá, ačkoliv bylo opakovaně konstatováno, že jeho pobyt v zařízení LILA je ryze dobrovolný a závislý na vůli zákonných zástupců. Potřeba dlouhodobé lůžkové péče není konstatována ani ve zdravotnické dokumentaci stěžovatele.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na svém stanovisku. V říjnu 2018 byl stěžovatel hospitalizovaný celý kalendářní měsíc a zdravotnické zařízení opustil jen na několik hodin dne 13. 10. 2018. Žalovaný je přesvědčen, že lékařské důvody pro hospitalizaci stěžovatele nadále trvají. Jde tedy o posouzení, zda trvala potřeba poskytovat stěžovateli lůžkovou zdravotní péči, což může potvrdit pouze zdravotnické zařízení; dobrovolnost hospitalizace stěžovatele není relevantní okolností. Hospitalizace stěžovatele nemohla být podle žalovaného ukončena ani tím, že si jej jeho zákonní zástupci odvezli na několik hodin či dnů do vlastního sociálního prostředí v úmyslu jej opět vrátit do zdravotnického zařízení.

[7] Podle žalovaného nelze v případě krátkodobého pobytu stěžovatele u zákonných zástupců používat termín „domácí péče“, neboť zákonná zástupkyně stěžovatele není poskytovatelem zdravotních služeb.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[9] V souzené věci jde o právní posouzení důsledků toho, že stěžovatel byl v průběhu pobytu

v zařízení LILA v každém kalendářním měsíci propuštěn na dobu několika hodin až několika dní na propustku za účelem návštěvy rodiny. Stěžovatel tvrdí, že vzhledem k pobytu mimo zařízení LILA v jeho případě nebyly naplněny podmínky § 14a zákona o sociálních službách a výplata příspěvku na péči neměla být zastavena. V zařízení LILA totiž stěžovatel nepobýval nepřetržitě po celý kalendářní měsíc, nýbrž byl propuštěn do domácího ošetření. Nebyla tedy naplněna zákonná podmínka, že hospitalizace stěžovatele by musela trvat celý kalendářní měsíc.

[10] Podle § 14a odst. 1 zákona o sociálních službách: „Příspěvek se nevyplácí, jestliže je oprávněné osobě po celý kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace, nejde-li o poskytování sociálních služeb podle § 52; to neplatí v případě, kdy je s oprávněnou osobou k hospitalizaci přijata podle jiného právního předpisu7c) jako průvodce fyzická osoba, která byla uvedena v žádosti o příspěvek, popřípadě ohlášena podle § 21 odst. 1 písm. d) nebo § 21 odst. 2 písm. c) jako osoba poskytující pomoc. Podmínka celého kalendářního měsíce není splněna, pokud k hospitalizaci došlo první den v kalendářním měsíci nebo k propuštění z tohoto zařízení došlo poslední den v kalendářním měsíci. Výplata příspěvku se zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla oprávněná osoba k hospitalizaci přijata, není-li podle § 21a odst. 1 ohlášeno propuštění ze zdravotnického zařízení. Výplata příspěvku se obnoví od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém hospitalizace netrvala po celý kalendářní měsíc.“

[11] Podle § 3 odst. 4 zákona o zdravotních službách je hospitalizace „doba zpravidla delší než 24 hodin, po kterou je pacientovi přijatému na lůžko ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče poskytována lůžková péče“.

[12] Otázkou, zda opuštění zdravotnického zařízení tzv. na propustku je z hlediska posuzování splnění podmínek pro výplatu příspěvku na péči to samé jako ukončení hospitalizace, se již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 11. 2011, č. j. 3 Ads 145/2011 – 54. Dospěl přitom k závěru, že „právně relevantní skutečností je pouze propuštění oprávněné osoby z ústavu; jinak vyjádřeno, skutečnost, že v průběhu pobytu v ústavu byla oprávněná osoba propuštěna na propustku do domácí péče, aniž by byla propuštěna z ústavu, znamená, že byla splněna podmínka § 14a odst. 1 věta první. Opačný názor by mj. též znamenal, že oprávněná osoba by obdržela za totéž období dvojí plnění – jednak příspěvek na péči, jednak zdravotní péči formou ústavní v odborném léčebném ústavu. Takový výklad by byl nepochybně v rozporu s úmyslem zákonodárce.“

[13] Z rozhodnutí vyplývá, že pokud pobyt oprávněné osoby v ústavu trvá a je pouze přerušován krátkodobými propouštěními, nejedná se o přerušování či ukončení hospitalizace. Pokud byl tedy stěžovatel během svého umístění v zařízení LILA převezen do domácího prostředí na omezený časový úsek, a to aniž by byla ukončena jeho hospitalizace v zařízení LILA, je třeba vycházet z toho, že hospitalizace stěžovatele v předmětném zařízení přetrvávala po celý kalendářní měsíc, pokud byly splněny zákonné podmínky, tedy pokud

byl stěžovatel hospitalizován první kalendářní den v měsíci a poslední kalendářní den v měsíci (srov. § 14a odst. 1 zákona o sociálních službách). Skutečnost, že umístění stěžovatele v zařízení LILA je trvalé, potvrdila žalovanému ředitelka tohoto zařízení, která uvedla, že stěžovatel byl přijat „*do plného přímého zaopatření*“. Návštěvy stěžovatele u rodičů jsou podle ředitelky zařízení „*přerušeny pobytem formou propustky*“, nejedná se tedy o propuštění a následné nové přijetí stěžovatele.

[14] Jak již Nejvyšší správní soud uvedl ve zmiňovaném rozsudku č. j. 3 Ads 145/2011 – 54, právní význam má pouze propuštění oprávněné osoby z ústavu či zdravotnického zařízení formou ukončení hospitalizace. Pokud tedy byl stěžovatel propuštěn na propustku do domácího ošetření, aniž by byl ukončen jeho pobyt v zařízení LILA, byla splněna podmínka § 14a odst. 1 věta první zákona o sociálních službách pro zastavení výplaty příspěvku na péči. Nejvyšší správní soud neshledal, že by citovaný rozsudek nebyl použitelný v situaci, kdy zákon o zdravotních službách přinesl definici pojmu „hospitalizace“, ostatně ani stěžovatel tento svůj názor blíže neobjasnil.

[15] Výklad, podle něhož by oprávněná osoba měla nárok na příspěvek na péči i v období dlouhodobé hospitalizace (třebaže přerušované krátkodobými pobyty mimo zdravotnické zařízení tzv. na propustku), by byl také v rozporu se smyslem a účelem příspěvku na péči, který má být poskytován oprávněné osobě závislé na péči jiné fyzické osoby. V případě umístění stěžovatele ve zdravotnickém zařízení však nemůže být péče jiné fyzické osoby realizována. Oprávněná osoba by tedy obdržela za totéž období dvojí plnění – jednak příspěvek na péči, jednak zdravotní péči formou ústavní v odborném léčebném ústavu.

[16] Stěžovatel dále rozporoval, že by u něj stále trvala potřeba dlouhodobé lůžkové péče; v tomto závěru krajského soudu spatřuje nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů a naopak tvrdí, že jeho pobyt v zařízení LILA byl dobrovolný a závislý na vůli jeho zákonných zástupců. Byť i Nejvyšší správní soud nepovažuje uvedenou formulaci v rozsudku krajského soudu za optimální, neshledal v tomto ani v jiném vyjádření krajského soudu nepřezkoumatelnost. Především, pobyt ve zdravotnickém zařízení je zpravidla dobrovolný, výjimky je třeba řešit v rámci řízení o vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení ve zdravotním ústavu. To, zda stěžovatel v zařízení LILA pobýval v důsledku nezbytné zdravotní indikace nebo též na základě rozhodnutí jeho zákonných zástupců, není pro posouzení splnění podmínek pro zastavení výplaty příspěvku na péči rozhodné. Není totiž sporu o tom, že pokud byl stěžovatel hospitalizován, nemohla o něj pečovat žádná z osob, pro které je příspěvek na péči zpravidla určen, a tedy není ani zákonný důvod k tomu, aby v období hospitalizace stěžovatele byl příspěvek na péči vyplácen. Ani rodiče stěžovatele neměli v úmyslu krátkodobým propuštěním stěžovatele „na propustku“ jeho hospitalizaci ukončit, ale naopak po návštěvě v domácím prostředí jej opět navrátili do péče v zařízení LILA; důvod hospitalizace stěžovatele tedy nadále trval.

[17] Stejně tak není sporu o tom, že poté, co bude stěžovatel propuštěn ze zdravotnického zařízení, bude výplata příspěvku na péči obnovena. Zastavení výplaty příspěvku na péči není rovno odnětí příspěvku na péči. K odnětí příspěvku na péči by nepochybně nebyl důvod, neboť stěžovatel nepřestal být osobou závislou na péči jiné fyzické osoby, nicméně pokud bude po celý kalendářní měsíc hospitalizován ve zdravotnickém zařízení, nemůže pobírat příspěvek na péči. Výplata příspěvku na péči se

pokračování

opět obnoví od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém nebude hospitalizace stěžovatele trvat celý kalendářní měsíc.

[18] Ohledně tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, který se podle stěžovatele nevypořádal se všemi jeho námitkami, lze uvést, že se žalovaný ve svém rozhodnutí přesvědčivě a úplně vypořádal s důvody, pro které byla výplata příspěvku na péči zastavena. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Afs 31/2018 – 26, „*Nejvyšší správní soud i Ústavní soud již dříve aprobovaly možnost, že krajský soud či žalovaný správní orgán nemusí reagovat na každou jednotlivou dílčí námitku či tvrzení, postaví-li vedle těchto námitek vlastní ucelenou argumentaci, kterou logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (srov. nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08)*“. Nejvyšší správní soud neshledal v rozhodnutí žalovaného, které dostatečně popsalo skutkový stav a vyvodilo z něj právní závěry odpovídající znění zákona i rozhodovací praxi soudů, žádnou nesprávnost.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu